

Livets väg

nr 8 / 2022

**Jesus sade: Jag är vägen,
sanningen och livet. Ingen
kommer till Fadern utom
genom mig (Joh. 14:6).**

Vad är kyrkan?

Många undrar varför det finns så många olika kyrkor. Räcker det inte med att man har Bibeln och tror på Jesus. Varför måste man också tala om kyrkan? Lär Bibeln något om kyrkan?

Det som här förvillar är inte minst ordet ”kyrka”. Vi är vana vid att ordet framför allt syftar på själva kyrkobyggnaden. En kyrka är i Sverige oftast en stor och vacker byggnad försedd med ett torn och ofta ett kors. Äldre kyrkor från 1100-talet bestod oftast av en mindre byggnad utan torn och med en fristående klockstapel. Så har vi de stora domkyrkorna som ofta har två stora torn och kanske några spiror på taket.

Inne i en kyrka finns det vackra fönster, ofta bestående av glasmålningar med bibliska motiv. I de äldre kyrkorna fanns ofta vackra takmålningar i färg. Där kunde församlingsborna sitta och titta på de bibliska berättelsernas händelser som var livligt skildrade. Så gav de gamla kyrkorna ofta mycket bibelkunskap.

I kyrkan fanns dopfunten sedan gammalt vid ingången till kyrkan eftersom dopet var början av det kristna livet. I äldre tid döptes barnen ofta när de bara var en eller ett par dagar gamla. Det var då i regel fadern som tillsammans med några faddrar gick till den närbelägna kyrkan där prästen döpte, varefter man skyndade till hemmet igen. I gammal

luthersk tid hade man också neddoppning av barnet i dopfuntens vatten, och sedan klädde man på dopdräkten. Innan man gick in i kyrkan hade man den s.k. *exorcismen* (en avsvärjelse av djävulen eftersom barnet genom tron och dopet föds på nytt in i Kristi rike). Denna ordning som finns i Luthers eget dopritual har vi även behållit i vår lutherska kyrka. Detta är vanligt bland bekännelsetroga lutheraner, medan seden förkastas av de reformerta kyrkorna.

Men tillbaka till frågan om vad kyrkan är. Ordet kommer troligen från det grekiska *Kyrios*, som betyder Herren. En avledd form är *Kyriaké*, som betyder den eller de som tillhör Herren. Av detta har så ordet *Kyrka* bildats. Det finns också andra förklaringar, men den nämnda kommer från fornkyrkan. Det är samma ord som i engelskans *Church* och tyskans *Kirche*. En fornnordisk form är också *Kirk*.

Med kyrka menar vi alltså de människor som tillhör Kristus. Kyrkan utgörs av alla kristna, som i sitt hjärta tror på Kristus. Kyrkan är alltså inte i första hand byggnaden utan de som firar gudstjänst tillsammans därför att de tror på Bibelns Kristus. Av dem har så också byggnaden fått namnet kyrka.

I Nya Testamentet är ordet för kyrka *ekklesia*. Det är samma ord som latinets *ecclesia*, franskans *église* och spanskans *iglesia*. Det betyder helt enkelt församling, de som samlas. Ordet går i sin tur tillbaka på hebreiskans *Qahal*, den gudstjänstfirande församlingen som samlas kring HERREN. Det är människorna som har fått ett nytt, andligt liv genom tron. I Nya förbundet

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkoblاد

Nr 8, 14 januari 2022

Red. kyrkoherde Sten Rydh

sker det särskilt genom dopet. Kyrkan utgörs av hela den troende församlingen på jorden och även i himlen, både nu och genom alla tider. Paulus skriver:

Ni är uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, där hörnstenen är Kristus Jesus själv. Genom honom fogas hela byggnaden samman och växer upp till ett heligt tempel i Herren. I honom blir också ni uppbyggda till en Guds boning genom Anden (Ef. 2:20-22).

Guds kyrka enligt Bibeln är alltså den helige Andes tempel, som består av alla troende människor i alla tider. De har Jesus Kristus som själva hörnstenen och hans apostlar och profeter som grund. Detta betyder att de kristna inte tror vad som helst utan på allt det som är uppenbart i Bibeln, den heliga Skrift.

Jesus säger klart och tydligt att en människa måste födas på nytt för att komma in i Guds rike (Joh. 3). Guds rike är detsamma som kyrkan enligt bibliskt språkbruk. Ofta talas också om "himmelriket". Det är detsamma som "Guds rike" eller "kyrkan". När vi vill betona att kyrkan samlas runt Kristus och hans ord talar vi om "Kristi kyrka". Vi kan också använda orden "Guds församling".

I den apostoliska trosbekännelsen står det: *Jag tror och på den Helige Ande, en helig, allmänlig kyrka, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, kroppens uppståndelse och ett evigt liv.*

Här betonas att det är Gud själv, den helige Ande, som är kyrkans Herre. Det är han som genom sitt ord samlar de kristna, eller "de heliga" som Bibeln ofta uttrycker det. Alla kristna är helgade genom dopet och tron och kallas därför "heliga". Men det är inte fråga om deras egen helighet, utan den helighet som de har genom Kristus. I dopet blir varje kristen iklädd Kristi egen rättfärdighet. Därför är kyrkan helig.

Vidare är kyrkan allmänlig. Det betyder att den inte är begränsad av några

jordiska gränser mellan länder och folk. Den omfattar hela världen och finns överallt där Guds ord predikas rent och klart och där sakramenten förvaltas i enlighet med Kristi instiftelse. Sakramenten är Nya Testaments heliga handlingar, dopet, bikten och nattvarden. Där Guds ord predikas måste också sakramenten finnas. Så utgör ordet och sakramenten kyrkans kännetecken. Där dessa finns, finns också enligt Guds löfte den kristna kyrkan.

Ordet "allmänlig" är i trosbekännelsens grundtext på latin "catholica", vilket betyder allmän, allomfattande. Av detta ord har vi ordet "katolsk" som i "katolska kyrkan". Detta är idag missvisande eftersom den romersk-katolska kyrkan på grund av sina många villfarelser inte längre är "katolsk". Ordet "katolsk" var i fornkyrkan en beteckning på den rätta, kristna kyrkan, som spreds genom missionen till alla länder och som inte längre var bunden vid någon viss plats.

Men den romersk-katolska kyrkan binder kyrkan vid påvens ämbete i Rom och menar att påven har en särskilt fullmakt från Gud att förklara vad som är kyrkans rätta lära. Samtidigt tar påven med sin lära avstånd från den bibliska läran om att rättfärdiggörelsen endast kan ske genom tron, utan några gärningar. Trosbekännelsens "Jag tror på ... en enda, helig, katolsk (allmänlig) kyrka, de heligas samfund" kan alltså omöjligen syfta på den romersk-katolska kyrkan. Orden syftar på alla kristna människor som av hjärtat tror på Jesus Kristus som sin Frälsare. Endast där är den sanna kyrkan.

Grundläggande är de ord som sedan följer: (Jag tror på...) *syndernas förlåtelse, kroppens uppståndelse och ett evigt liv.* Där detta tros är den kristna kyrkan – även om den inte har någon kyrkobyggnad utan kanske samlas på en enkel, oansenlig plats.

Mer om kyrkan i nästa nr.